

Dosarul nr. 2ra-872/2022
2-18015259-01-2ra-17062022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (M. Bușuleac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

ÎN C H E I E R E

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Miron Svetlana și Murgeneanu Sergiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Miron Svetlana, Murjeneanu Vasili și Murgeneanu Sergiu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Natcubi-Agro” și Curjos Ion cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 07 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 18 iunie 2018, Miron Svetlana, Murjeneanu Vasili și Murgeneanu Sergiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Natcubi-Agro” și Curjos Ion cu privire la încasarea datoriei în mărime de 30 700 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 7816,30 de lei, a taxei de stat în mărime de 951 de lei și cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei.

În motivarea acțiunii reclamanților au indicat că Miron Svetlana este proprietara terenurilor agricole cu suprafața de 0,7119 ha, nr. cadastral xxxx și suprafața de 0,812 ha cu nr. cadastral xxxx.

Pe parcursul anilor 2015 - 2016, S.R.L. „Natcubi-Agro” și Curjos Ion fără să existe un contract de arendă a terenurilor agricole încheiat cu Miron Svetlana a prelucrat și a strâns recolta de pe terenurile sus-menționate.

Au indicat că, Murgeneanu Sergiu este proprietarul terenurilor agricole cu suprafața de 0,7721 ha.

Pe parcursul anilor 2015 – 2016, S.R.L. „Natcubi-Agro” și Curjos Ion fără consimțământul său a prelucrat terenul agricol ce îi aparține și a strâns recolta, fără a-l despăgubi integral pentru folosirea ilicită a terenului.

La 08 iulie 2016, Murjeneanu Vasili, tatăl lui Murgeneanu Ivan și unchiul reclamantei Miron Svetlana, fiind împuternicit de Murgeneanu Sergiu și Miron

Svetlana, a purtat negocieri în privința reparării prejudiciului cauzat sub forma venitului ratat prin folosirea ilegală a terenurilor agricole. Drept urmare, la data de 08 iulie 2016, Curjos Ion și Murjencianu Vasili au întocmit două recipise prin care Curjos Ion recunoaște mărimea datoriei pentru folosirea terenurilor agricole, cu efectuarea calculelor de rigoare.

Mărimea datoriei recunoscute de Curjos Ion în privința prelucrării terenurilor agricole pe parcursul anilor 2015 - 2016 a constituit suma de 19 110 de lei.

Au susținut că în afară de datoria față de Miron Svetlana și Murgencianu Sergiu, Curjos Ion a recunoscut și existența datoriei față de Murjencianu Vasili în mărime de 11 600 de lei.

La 22 septembrie 2017 și 31 octombrie 2017 în adresa pîrîților au fost expediate două cereri prelabile prin care s-a solicitat achitarea datoriei. Deși a recepționat cererile prelabile, pîrîții S.R.L. „Nacubi-Agro” și Curjos Ion nu au reacționat la pretențiilor înaintate.

Prin hotărârea din 06 august 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Todorov Maxim în interesele Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili împotriva S.R.L. „Nacubi-Agro” și Curjos Ion privind încasarea sumei.

S-a încasat din contul S.R.L. „Nacubi-Agro” în mod solidar în beneficiul Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili suma de 30 700 de lei.

S-a încasat din contul S.R.L. „Nacubi-Agro” în mod solidar în beneficiul Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili dobînda de întîrziere în sumă de 7 816,30 de lei.

S-a încasat din contul S.R.L. „Nacubi-Agro” în mod solidar în beneficiul Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili suma de 951 de lei în contul achitării taxei de stat.

S-a încasat din contul S.R.L. „Nacubi-Agro” în beneficiul Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili, a cîte 1000 de lei pentru fiecare cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Todorov Maxim în interesele Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili împotriva lui Curjos Ion privind încasarea sumei.

Prin decizia din 07 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-a respins apelul declarat de către avocatul Todorov Maxim în interesele Svetlanei Miron, Murjencianu Vasili și Murgencianu Sergiu.

S-a admis apelul declarat de către S.R.L. „Nacubi-Agro” și Curjos Ion.

S-a casat integral hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Central din 06 august 2021, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Todorov Maxim în interesele reclamantilor Miron Svetlana, Murjencianu Vasili și Murgencianu Sergiu împotriva S.R.L. „Nacubi-Agro” și Curjos Ion cu privire la încasarea sumei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, prima instanță nu a constatat circumstanțe de fapt, care să aibă o incidență substanțială asupra soluționării juste a cauzei, apreciind eronat probele, făcînd concluzii contrare circumstanțelor cauzei, fapt ce indică asupra examinării superficiale a cauzei.

Instanța de apel a reiterat că, Miron Svetlana și Murgencianu Sergiu nu sunt în drept de a pretinde plata arendei pentru folosirea terenului care nu le aparținea pînă la data înregistrării dreptului lor de proprietate.

A stabilit că, Curjos Ion, administrator al S.R.L. „Nadcubi-Agro”, pe parcursul anilor 2015 - 2016 a prelucrat și a strâns recolta de pe terenurile agricole cu nr. cadastral xxxx, xxxx ce aparțin cu drept de proprietate Svetlanei Miron după 07.10.2016 și 26.10.2016.

Murjaneanu Vasili, tatăl lui Murgeneanu Sergiu și unchiul Svetlanei Miron, fiind împuternicit prin procura nr.18247 din 18 octombrie 2017 și procura nr.8550 din 27 octombrie 2017, s-a adresat la data de 22 septembrie 2017 și 31 octombrie 2017 cu cerere prealabilă către S.R.L. „Nadcubi-Agro”, în vederea restituirii pagubei materiale în sumă de 30 700 de lei, ce constă din suma datorată 19 110 de lei, la care s-a adăugat suma de 3 600 de lei pentru vii și livezi, 8 000 de lei cotă valorică la animale (porci, vaci, oi, albine, cai) și paguba morală în mărime de 20 000 de lei, rezultate din calculele la suprafața de 2,28 ha efectuate la data de 08 iulie 2016 pentru anii 2015-2016 (f.d. 14, vol. I), confirmat prin recipisa semnată de Curjos Ion, administrator S.R.L. „Nadcubi-Agro” (f.d. 13, vol. I).

Instanța de apel a remarcat că, potrivit listei la plata de arendă în s. Chircani pe anul 2015, pentru grâu/orz și floarea soarelui, plata de arendă a fost primită, fapt confirmat prin semnătura aplicată în dreptul numelui Miron Ion (nr. 167) și Miron Maria (nr. 168) (f.d. 106, 108, vol. I).

Totodată, potrivit listei la plata de arendă în s. Chircani pe anul 2016, pentru grâu/orz și floarea soarelui, plata de arendă a fost primită de către Miron Svetlana, fapt confirmat prin semnătura aplicată în dreptul numelui Miron Ion (nr. 167) și Miron Maria (nr. 168) (f.d. 110, 112, vol. I).

În aceiași ordine de idei, potrivit listei la plata de arendă în s. Chircani pe anul 2017, pentru grâu/orz și floarea soarelui, plata de arendă a fost primită de către Miron Svetlana, fapt confirmat prin semnătura aplicată în dreptul numelui Miron Svetlana (nr. 128) (f.d. 114, 116, vol. I).

Mai mult, din recipisa eliberată de Miron Svetlana la 28 noiembrie 2017, rezultă că ultima a primit de la S.R.L. „Nadcubi-Agro” plata de arendă pentru terenurile cu numerele cadastrale: xxxx, xxxx, xxxx, xxxx, xxxx, xxxx, xxxx, pentru anii 2015, 2016 și 2017 și careva pretenții nu are (f.d. 86, vol. I). Din textul acestei recipise se înțelege că, Miron Svetlana nu are pretenții pentru toți anii (2015, 2016, 2017) indicând exact numerele cadastrale ale terenurilor pentru care nu are pretenții, fără careva excepții.

Astfel, cu certitudine se constată faptul achitării de către S.R.L. „Nadcubi-Agro” a plății pentru arenda terenurilor pentru anii 2015-2016.

Colegiul judiciar a reținut că, în susținerea pretențiilor înaintate, partea reclamantă a anexat în calitate de probă o confirmare semnată de către directorul S.R.L. „Nadcubi-Agro”, Curjos Ion, unde este indicat că, Curjos Ion are datorie față de Murjaneanu Vasili, conform calculelor la suprafața de 2,28 ha în sumă de 30 710 de lei și la cota valorică (animale, vie și livadă) (f.d. 120, vol.II).

În același timp, în calculele din 08 iulie 2016 la suprafața de 2,28 ha pentru anii 2015-2016 este indicat că, suma datoriei constituia 19 110 de lei, totodată datoria pe 4 ani de zile la livadă constituia 3 600 de lei, iar cota valorică la animale (vacii, porci, oi și albine) - 8000 de lei, iar în total suma datoriei constituia 30 710 de lei (f.d.123,vol. II).

Pîrîtul, Curjos Ion nu a recunoscut pretențiile și calculele înaintate, indicând că nu a semnat înscrisuri cu astfel de conținut.

Instanța de apel a stabilit că, din raportul de expertiză tehnică rezultă că, Curjos

Ion a semnat un alt text decât cel ce se conține în confirmare. Respectiv, această confirmare nu poate fi recunoscută în calitate de probă, ce confirmă obligațiile lui Corjos Ion și S.R.L. „Natcubi-Agro” față de reclamanți și nici din conținutul confirmării nu rezultă faptul că suma de 30 700 de lei ar constitui datoria față de toți reclamanții, Miron Svetlana, Murjencianu Vasili și Murgencianu Sergiu, din contra, din conținutul confirmării rezultă faptul că Corjos Ion are datorie față de Murjencianu Vasili, conform calculelor la suprafața de 2,28 ha în sumă de 30 710 de lei și la cota valorică (animale, vie și livadă). În calculele la suprafața de 2,28 ha, lipsesc careva mențiuni privind numărul cadastral al terenurilor care au fost prelucrate și asupra cărora au fost efectuate calculele. Astfel, instanța de apel a reținut ca fiind lipsite de forță probantă calculele la suprafața de 2,28 ha or, din conținutul acestora nu pot fi identificate nici terenurile și nici proprietarii terenurilor ce constituie suprafața de 2,28 ha, în privința cărora au fost efectuate calculele, fiind stabilită datoria de 30 700 de lei.

Instanța de apel a stabilit că, prima instanță la emiterea hotărârii prin care a admis parțial acțiunea înaintată de avocatul Todorov Maxim în interesele Svetlanei Miron, Murgencianu Sergiu și Murjencianu Vasili, a omis să motiveze soluția privind încasarea din contul S.R.L. „Natcubi-Agro” în mod solidar în beneficiul reclamanților a datoriei, a dobânzii de întârziere și a taxei de stat. Or, în conținutul cererii de chemare în judecată lipsesc careva mențiuni privind modul în care urmează a fi încasată suma pentru toți reclamanții.

La caz, nici una din condițiile specificate la art. 522 din Codul civil, nu sunt aplicabile or, la materialele dosarului lipsește dovada faptului că între reclamanți ar fi fost încheiată o convenție în baza căruia, fiecare dintre reclamanți au dreptul să pretindă la întreaga prestație, iar prestația făcută unuia dintre reclamanții/creditori eliberează pîrîtul/debitor de la întreaga prestație.

Cu referire la caracterul indivizibil al prestației, Colegiul judiciar a menționat că și această situație este inaplicabilă cauzei, în temeiul faptului că obligațiile divizibile sunt prezumate. Prezumția este stipulată expres în art. 520 din Codul civil, conform căruia obligația este divizibilă de drept dacă nu este stipulat expres că este indivizibilă sau dacă obiectul obligației nu este indivizibil prin natura sa.

La 24 mai 2022 (data de pe plicul poștal), Miron Svetlana și Murgencianu Segiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au manifestat dezacordul cu hotărârile instanțelor de judecată și au menționat că, instanța de apel, la soluționarea cauzei, a interpretat eronat normele de drept material.

Au menționat că nu a existat nici un contract verbal de arendă încheiat între coreclamanți și S.R.L. „Natcubi-Agro” sau Corjos Ion, iar conform art. 6 alin. (6) din Legea nr. 198 din 15.05.2003 cu privire la arenda în agricultură, neindicarea în contractul de arendă a unei clauze esențiale sau nerespectarea formei scrise a contractului atrage nulitatea acestuia.

Au susținut că, deși se invocă pretinsa falsificare a recipiselor de stabilire a datoriei pîrîtul S.R.L. „Natcubi-Agro” nu solicită constatarea nulității recipiselor în cauză, confirmând astfel tacit valabilitatea or, atâta timp cât nu este demonstrată falsificarea recipiselor, acestea sunt valabile.

Referitor la datoria pe 4 ani la vie și livadă a câte 900 de lei pe an, în total 3

600 de lei reflectate în calculele din recipisa anexată, pe care pârâtul le invocă că sunt tardive, în temeiul art. 272 alin. (1) din Codul civil termenul de prescripție a început a curge începând cu data înaintării cererii prealabile la 22.09.2017.

Au invocat că, pârâtul confundă și perioada pentru care se solicită încasarea datoriei. Datoria se solicită pentru anii 2015-2016, iar pârâtul invocă propriile cheltuieli de prelucrare a terenurilor pe anul 2017 fără a arăta și veniturile obținute din aceste terenuri agricole pentru anul 2017.

Lista arendatorilor anexate de pârâți pentru anii 2014-2017 este întocmită de fără anexarea contractelor de arendă încheiate cu reclamantii, iar lipsa formei scrise a contractului de arendă duce la nulitatea absolută a acestuia. Listele de plată la arendă anexate de pârâți pe anii 2015-2017 nu conțin nici o mențiune la care terenuri agricole se referă or, după cum a recunoscut și pârâtul alte terenuri decât cele litigioase au fost în arendă o anumită perioadă. Unicul contract de arendă anexat de S.R.L. „Natcubi-Agro” se referă la alte terenuri decât cele litigioase, însă nu are dată care ar permite identificare momentul încheierii contractului.

În același timp, nu este clară poziția S.R.L. „Natcubi-Agro” și Curjos Ion față de recipisele prezentate de către reclamantii or, nu a fost înaintată o acțiune reconvențională privind anularea recipiselor în cauză.

Mai mult, nu este clar care este motivul ce a determinat instanța de apel să dea prioritate celui de-al doilea raport de expertiză potrivit căruia una din recipisele prezentate ar fi fost contrafăcute. Care este certitudinea că expertiza dispusă de Curjos Ion a fost efectuată anume asupra recipiselor originale prezentate de reclamantii și nu s-a intervenit asupra conținutului acestora.

La 17 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs depusă de către Miron Svetlana și Murgeneanu Segiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 169, vol. II).

La 06 iulie 2022, S.R.L. „Natcubi-Agro” și Curjos Ion au depus referință prin care au solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de către Miron Svetlana și Murgeneanu Segiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 07 februarie 2022.

La data de 08 aprilie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 154, vol. II), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 24 mai 2022 (data de pe plicul poștal), astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar

chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Miron Svetlana și Murgeneanu Segiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Miron Svetlana și Murgeneanu Sergiu, reprezentați de avocatul Todorov Maxim.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh